

KUNSTIAINETE AINEKAVA

1. Kunstipädevus

Kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti teemadel; väärtustada lähiümbrust, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut. Kunstivaldkonna ainete õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke lahendusi;
- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest ja edasiõppimise võimalustest

1.1. Ainevaldkonna õppeained ja nende maht

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mis on kohustuslikud kõikides põhikooliastmetes. Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini. Kunstivaldkonna õppeainetes taotletavate õpitulemuste ja õppesisu koostamisel on aluseks võetud arvestuslik nädalatundide jagunemine kooliastmeti ja aineti alljärgnevalt:

I kooliaste

kunst – 4,5 nädalatundi

muusika – 6 nädalatundi

II kooliaste

kunst – 3 nädalatundi

muusika – 4 nädalatundi

III kooliaste

kunst – 3 nädalatundi

muusika – 3 nädalatundi

2. Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitavaate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondade ülestes õppeprojektides osalemine kujundavad

koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama.

Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvus-

tada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viisid. Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommuni- katsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega. Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid, võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loometülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

3. Läbivad teemad

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng, teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni

väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilistest vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvastehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

4. Lõiming

Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms). Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad.

Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

5. Kunstiõpetus

5.1. Kunstiõpetuse ainekava I kooliastmes

5.1.1. Kunstiõpetuse 1. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

- *Lugude joonistamine, andes figuuridele rollid.
- *Esemete, olendite, looduse tunnetamine meelte abil ja peegeldamine mingis tehnikas või materjalis.
- *Ruumiliste vormide loomine.

Disain ja keskkond:

- *Vajaduspõhiste esemete loomine.
- *Analüüsiv arutelu kuidas lahendada probleem.
- *Leitustele õhutavad tööülesanded.
- *Keskkonna sõbralikkus, praht, toit, meisterdamis tarbed. Taaskasutus.
- *Kokkulepped ühiskonnas.

Meedia ja kommunikatsioon:

- *Pildiline illustratsioon meie ümber.
- *Ilus ja inetu. Kuulus

Kunstikultuur:

- *Vana ja uue võrdlemine. Perekondlik pärand. Looduses vana ja väärikas. Kodupaigaga seotud olulised paigad ja sündmused.
- *Võimalusel muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
- *Eesti ja maailm. Maailma kaart .Eesti leidmine ja kujutamine.
- *Rahvakunst–Rahvakalendri tähtpäevadele iseloomulike tegevuste ja sümbolite kujutamine.2

Materjalid, tehnikad:

- *Kunstitehnikate ja töövõtete loominguiline kasutamine.
- *Taaskasutatavad materjalid. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- *Maal - Näpuvärvid , guašš
- *Vormiõpetus - Plastiliin, savi, vill, traat, paberi mass, juhutamaterjalid.
- *Graafika –“niiditõmme”, mono-ja diatüüpia, materjali-trükk, kartulitrükk.

1. klassi lõpetaja:

- 1) loob julgelt ja tunneb sellest rõõmu.
- 2) on iseseisev, kuid valmis ka koostööks.
- 3) on uuele vastuvõtlik ja austab vana ja väärikat.
- 4) oskab esitada kunsti teose kohta küsimusi.
- 5) tunneb kodukoha kultuuriobjekte.

5.1.2. Kunstiõpetuse 2. klassi ainekava õpitulemused

Disain ja keskkond:

- *Esemete vajalikkuse ja kasutuse selgitamine ja analüüs.
- *Ideede esitamine kavandina.
- *Disaini roll igapäevaelus: trükised tarbevormid, ruumid, hooned, keskkond jne. Vormi ja funktsiooni seos.

Märk -geomeetriliste kujundite erinevad, tähendused. Liiklusmärkide keel.

*Kiri -oma nime kujundus, dekoratiivkiri kingipakil

Meedia ja kommunikatsioon:

*Meediad kodus ja koolis.

*Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (illuustratsioon, koomiks, reklaam, animatsioon, foto, video).

Kunstikultuur:

*Vana ja uue võrdlemine.

*Eesti kultuuripärandi tähtteosed.

*Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

*Eesti ja maailm – maailmakaardil Eesti leidmine –analüüs.

*Rahvakunst –rahvakalendritähtpäevadega seonduvad sümbolid.

Materjalid, tehnikad:

*Kunstitehnikate ja töövõtete loominguiline rakendamine.

*Materjalide, töövahendite ja töökohta otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

*Maal -Näpuvärvid, guašš, tempera

*Vormiõpetus -Plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid, vill, traat, kartong.

*Graafika -monotüüpia, kartulitrükk, materjalitrükk jne

2. klassi lõpetaja:

1) Loob julgelt ja tunneb sellest rõõmu. On iseseisev, kuid valmis ka koostööks.

2) Otsib loovaid lahendusi.

3) Katsetab kõiki tehnikaid.

4) Tunneb kodukoha kultuuriobjekte.

5) Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost.

6) Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas

5.1.3. Kunstiõpetuse 3. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

*Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine.

*Olulise rõhutamine esi-ja tagaplaan.

*Ümbrus –looduse vaatlus, tunnetamine .

*Asjad -tuttavate asjade kujutamine –lilled,mänguasjad, eseme tähtsamad tunnused, esimesed katsetused kujutamisel natuurist

*Inimene -Portree. Tegevuses inimeste joonistamine.

*Geomeetria –Sümbolite, ornamentide loomine .

*Ruumiliste lavastuste loomine.

Disain ja keskkond:

*Esemeline maailm.

*Tarbekunst.

*Vajadused .

*Leiutised ja leiutajad.

*Ideede selgitamine, kavandi esitlemine.

*Disaini roll igapäevaelus: Trükised tarbevormid, ruumid, hooned, keskkond jn

Värvi mõju tarbeesemele.

*Märk -geomeetriliste kujundite erinevad, tähendused.

*Liiklusmärkide keel.

*Stilisatsioon.

*Kiri –muster ja sõna

Meedia ja kommunikatsioon:

*Meediad kodus ja koolis.

*Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (illuustratsioon, koomiks, reklaam, animatsioon, foto, video).

*Uue reklaami kangelas loomine.

*Asjade tähendus pildil (nt looduse materjalidest installatsiooni jäädvustamine fotona).

*Uudiste leidmine ja loomine seinalehte või koolilehele koos rikkaliku pildi materjaliga.

*Meedia kriitika.

Kunstikultuur:

*Vana ja uue võrdlemine.

*Eesti raamatu illustraatorid läbi aegade.

*Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

*Eesti ja maailm -keskaegsed hooned, lossid, kindlused ja mõisahooned, lähikonna kunstigalerii, muuseumi asukoht ja funktsioon.

*Rahvakunst –mustrid-värvid, kujundid, kaitse; leiutised.

Materjalid, tehnikad:

*Kunstitehnikate ja töövõtete loominguiline rakendamine.

*Materjalide, töövahendite ja töökooha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

*Maal -Näpuvärvid , guašš, tempera, akvarell, pastell

*Vormiõpetus -Plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid, taaskasutus materjalid.

*Graafika-Monotüüpia jt erinevad tõmmised, papitrükk.

5.1.4. Kunstiõpetuse õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;

2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;

3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;

4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;

5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;

6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;

7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

5.2. Kunstiõpetuse ainekava II kooliastmes

5.2.1. Kunstiõpetuse 4. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

*Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.

*Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit.

*Ümbrus -Erinevad majad linnas ja maal.

*Asjad -Esemete suurussuhted.

*Inimene -Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu.

*Geomeetria -Kubistlikus stiilis pilt.

Disain ja keskkond:

*Probleemipõhine lähteülesanne.

- *Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disainikujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- *Keskkonnasõbralik ja loov disain inimeseteenistuses.
- *Märk -Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine.
- *Kiri-(Trüki-) tähtede kujundamine.

Meedia ja kommunikatsioon:

- *Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine
- *Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
- *Ruumilisus pildil, fotol, filmis.
- *Inimene ja tema tegevused.
- *Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine.

Kunstikultuur:

- *Kunstiteose analüüs.
- *Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine.
- *Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.
- *Kunstiterminid.
- *Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- *Eesti ja maailm – Eestist pärit leiutised.
- *Rahvakunst –Maailma loomise lugu.
- *Materjalid, tehnikad: Visandamine ja kavandamine.
- *Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.
- *Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.
- *Digitaalsete tehnikate katsetamine.
- *Maal -Akrüül jt kattevärvid.
- *Vormiõpetus-savi, traat, taaskasutusmaterjalid.
- *Graafika -Faktuurpilt, materjalitrükk.

4.klassi lõpetaja:

- 1) Visandab ja kavandab.
- 2) On valmis katsetama uusi tehnikaid
- 3) Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki
- 4) Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi.
- 5) Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks IKT vahendeid.
- 6) Uurib disainilahendusi ja leiutab ise.

5.2.2. Kunstiõpetuse 5. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

- *Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine. Kompositsiooni tasakaal, pinged, dominant ja koloriit.
- *Ümbrus -Erinevad majad linnas ja maal. Loodus versus arhitektuur (uuslinn ja puud vms).
- *Asjad -Esemete suurussuhted. Ühe eseme erinevate osade suhe.
- *Inimene -Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu.
- *Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid..
- *Geomeetria -Kubistlikus stiilis pilt. Kera, silindri, tahuka kujutamine.

Disain ja keskkond:

- *Probleemipõhine lähteülesanne.
- *Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise

disainikujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine. □

*Keskkonnasõbralik ja loov disain inimeseteenistuses

*Märk -Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine. Märk kuistilisatsioon, piltkiri.

*Kiri -(Trüki-) tähtede kujundamine. Šrifti ja pildi sidumine tervikuks

Meedia ja kommunikatsioon:

*Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

*Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.

*Ruumilisus pildil, fotol, filmis.

*Inimene ja tema tegevused.

*Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine.

*Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

*Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine.

*Tootereklaam.

Kunstikultuur:

*Kunstiteose analüüs.

*Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine.

*Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.

*Kunstiterminid.

*Muuseumide ja galeriidefunktsioonid.

*Eesti ja maailm -Teosed, kus värvil on suurem roll (postimpressionistid, fovistid ...).

*Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco).

*Rahvakunst -Lilltikand (pulmatekk). Sõled, kapad, kirstud.

Materjalid ja tehnikad:

*Visandamine ja kavandamine.

*Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.

*Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.

*Digitaalsete tehnikate katsetamine.

*Maal -Akrüül jt kattevärvid. Monokroomne maalimine (tint jt).

*Vormiõpetus -Savi, traat, traat, kile, taaskasutus materjal, papier-mache.

*Graafika -Fakturopilt, materjalitrükk, papitrükk. Mustritega pinnakatmine.

5. klassi lõpetaja:

1) Tunnetab oma huvisid ja võimeid.

2) Visandab ja kavandab.

3) On valmis katsetama uusi tehnikaid

4) Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib neid (k.a. reklaam ja meedia).

5) Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi.

6) Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks IKT vahendeid.

7) Uurib disainilahendusi ja leiutab ise.

8) Analüüsib nähtusi enda ümber.

5.2.3. Kunstiõpetuse 6. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

*Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.

*Kompositsiooni tasakaal, pingeline, dominant ja koloriit.

*Ümbrus -Erinevad majad linnas ja maal.

- *Loodus versus arhitektuur (uuslinn ja puud vms).
- *Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taevas.
- *Asjad -Esemete suurussuhted. Ühe eseme erinevate osade suhe.
- *Pöördkehad jt mahulised esemed.
- *Inimene -Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu.Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid. Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis.
- *Geomeetria -Kubistlikus stiilis pilt. Kera, silindri, tahuka kujutamine. Eseme jaotamine geomeetrilisteks kehadeks

Disain ja keskkond:

- *Probleemipõhine lähteülesanne.
- *Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disainikujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.
- *Keskkonnasõbralik ja loov disain inimeseteenistuses.
- *Märk -Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine. Märk kui stilisatsioon, piltkiri. Märk kui sümbol .
- *Kiri -(Trüki-) tähtede kujundamine. Šrifti ja pildi sidumine tervikuks. Šrift varjuga, ruumiline kiri

Meedia ja kommunikatsioon:

- *Kunsteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.
- *Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
- *Ruumilisus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastikunähtuste jäädvustamine.
- *Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine.
- *Tootereklaam.
- *Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel. Vormimuutusest tulenev tähenduse muutumine

Kunstikultuur:

- *Kunsteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine.
- *Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.
- *Kunstiterminid.
- *Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
- *Eesti ja maailm -Teosed, kus värvil on suurem roll (postimpressionistid, fovistid ...). Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco). Kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiik ...)
- *Rahvakunst -Lilltikand (pulmatekk). Sõled, kapad, kirstud. Taluarhitektuur

Materjalid, tehnikad:

- *Visandamine ja kavandamine.
- *Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.
- *Maal -Akrüül jt kattevärv. Monokroomne maalimine (tint jt).
- *Segatehnikad.
- *Vormiõpetus-Savi, papier-mache vms. Materjalide kombineerimine.
- *Graafika -Faktuurpilt, materjalitrükk, papitrükk. Mustritega pinnakatmine.

5.2.4. Kunstiõpetuse õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 7) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle realses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- 8) tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

5.3. Kunstiõpetuse ainekava II kooliastmes

5.3.1. Kunstiõpetuse 7. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

- *Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
- *Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana
- *Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
- *Ümbrus - Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid).
- *Asjad -Ruumi kolm mõõdet.
- *Inimene -Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid.
- *Geomeetria -Geomeetriline kujund sümbolina.

Disain ja keskkond:

- *Sihtrühmapõhine lähteülesanne.
- *Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted.
- *Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus,
- *Esteetilisus ja eetilisus.
- *Praktiline disainiprotsess probleem püstitusest lahendi leidmiseni.
- *Märk -Geom. kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus
- *Kiri -Omalooodud šrifti kujundamine.
- *Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon:

- *Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid reklaamis.
- *Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- *Originaal, koopia, reproduktsioon.
- *Foto ajaloolise dokumendina.
- *Autorikaitse.
- *Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.

Kunstikultuur:

- *Kaasaegse kunsti suunad ja teemad.
- *Kunstiga seotud elukutsed. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud,
- *Kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid.
- *Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine.

- *Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.
- *Eesti ja maailm -Keskajast barokini.
- *Rahvakunst -Käise-, vöö- jt kirjad.

Materjalid, tehnikad:

- *Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- *Tulemuse esitlemine.
- *Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja valimine.
- *Maal -Maalimine erinevatele materjalidele (puu, puuvill, siid jne.)
- *Skulptuur-Päevakajaline vorm juhu -materjalidest.
- *Graafika -Trükigraafika ja värvi-ning viltpliatsite ühendamine.

7. klassi lõpetaja:

- 1) Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.
- 2) Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.
- 3) Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.
- 4) Tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid.
- 5) Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise ühe üle.
- 6) Mõistab disaini kui protsessi.

5.3.2. Kunstiõpetuse 8. klassi ainekava õpitulemused

Pildiline ja ruumiline väljendus:

- *Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
- *Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
- *Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
- *Ümbrus -Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid).
- *Realistlik maastikumaal, veekogu.
- *Asjad -Ruumi kolm mõõdet. Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik. Inimene - Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine.
- *Geomeetria -Geomeetiline kujund sümbolina. Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile.

Disain ja keskkond:

- *Sihtrühmapõhine lähteülesanne.
- *Disaini liigid. Ergonoomika, moodulsüsteemid, sihtgrupp jt mõisted.
- *Looduslikud ja tehiskeskkonnad.
- *Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.
- *Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
- *Märk -Geom. kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus. Märki tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk.
- *Kiri -Omalooodud šrifti kujundamine. Šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm.
- *Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt jalõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon:

- *Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- *Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina.
- *Autorikaitse.
- *Teose muutmise mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega. Korduvuse mõju. Mustrid.

Kunstikultuur:

- *Kunsti liigid.
- *Kaasaegse kunsti suunad ja teemad.
- *Kunstiga seotud elukutsed.
- *Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud.
- *Kunstiterminoloogiakasutamine.
- *Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine.
- *Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.
- *Eesti ja maailm -Keskajast barokini. 19. sajandi stiilid, modernism.
- *Rahvakunst -Käise-, vöö-jt kirjad. Rahvuslik ja rahvalik. Etnograafia ja tänapäev.

Materjalid, tehnikad:

- *Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- *Tulemuse esitlemine.
- *Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja valimine.
- *Maal -Maalimine erinevatele materjalidele. Klaasimaal, fresko jms.
- *Skulptuur-Kollektiivne töö: taaskasutus materjalist liit skulptuur.
- *Graafika -Trükigraafika ja värvi-ning viltpliiatsite ühendamine. Erinevate graafikaliikide katsetused.

8. klassi lõpetaja:

- 1) Arendab teadlikult oma võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.
- 2) Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.
- 3) Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika jameediaga.
- 4) Tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid.
- 5) Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise ühe üle.
- 6) Mõistab disaini kui protsessi.

5.3.3. Kunstiõpetuse 9. klassi ainekava õpitulemused**Pildiline ja ruumiline väljendus:**

- *Teatud kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).
- *Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.
- *Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.
- *Ümbrus -Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid). Realistlik maastikumaal, veekogu.
- *Loodus detailides, maja siseruum.
- *Asjad -Ruumi kolm mõõdet. Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik.
- *Deformatsioon (nt kubism, ekspressionism) mõju suurendamiseks.
- *Inimene -Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. Mitu figuuri suhtlemas, käed.
- *Geomeetria -Geomeetriline kujund sümbolina. Kompositsiooni rajamine geomeetrilistele kujundile.

Disain ja keskkond:

- *Sihtrühmapõhine lähteülesanne.
- *Disaini liigid. Ergonoomika, moodsüsteemid, sihtgrupp jt mõisted.
- *Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus,
- *Esteetilisus ja eetilisus.

*Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.

*Märk -Geom. kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus. Märki tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk. Mäng sümbolitega, logo.

*Kiri -Omalooodud šrifti kujundamine. Šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm. Pidulik kiri (nt. kalligraafia).

*Pildikeel.

*Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.

Meedia ja kommunikatsioon:

- ✓ Linnakeskkond.
- ✓ Tekstid ja linnaruum. Metafoorid reklaamis. Infootsing erinevatest teabeallikatest.
- ✓ Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.
- ✓ Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega. Korduvuse mõju. Mustrid.
- ✓ Ruumilisus ja ruumilisuse illusioon (3-D efekt, stereonägemine jms).

Kunstikultuur:

*Kaasaegse kunsti suunad ja teemad.

*Kunstiga seotud elukutsed.

*Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine.

*Kunsti liigid.

*Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid.

*Kunstiteoste säilitamine.

*Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja.

*Eesti ja maailm -Keskajast barokini. 19. sajandi stiilid, modernism.

*Protsessuaalne kunst, kunstide, süntees –tänapäev.

*Rahvakunst -Käise-, vöö-jt kirjad. Rahvuslik ja rahvalik. Etnograafia ja tänapäev.

Materjalid, tehnikad:

*Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

*Tulemuse esitlemine.

*Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja valimine.

*Maal -Maalimine erinevatele materjalidele. Klaasimaal, fresko jms. Lahustid, lakid jt. Õlimaal. Graffiti

*Skulptuur.-Juhumaterjalidest grupitöö.

*Graafika -Trükigraafika ja värvi-ning viltpliiatsite ühendamine. Erinevate graafikaliikide katsetused. Graafika + kollaaž jt segatehnika.

5.3.4. Kunstiõpetuse õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;

2) analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;

3) visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;

4) rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;

5) esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;

6) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediumekasutades erinevaid lahendusi, kuidas

väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;

7) analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;

8) arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalise seisukohast.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Uurimine, avastamine, ideede arendamine <i>Oma tööde esitlemine, selgitamine ja kaaslaste kuulamine. Töötamine iseseisvalt ja grupis.</i></p> <p><i>Põhielementide (joon, värv, vorm, ruum, rütm) tundmaõppimine</i></p> <p><i>Iseloomulike tunnuste ning peamise esiletoomine.</i></p> <p><i>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine</i></p> <p><i>1.kl. Mänguasjade ja oma-meisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud.</i></p> <p><i>2.kl. Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon</i></p> <p><i>3.kl. Tegelikuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus</i></p>	<p><i>Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine.</i></p> <p><i>Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.</i></p> <p><i>Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.</i></p> <p><i>Värv kui väljendusvahendei</i></p> <p><i>4.kl. Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.</i></p> <p><i>5.kl. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid.</i></p> <p><i>6.kl. Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma tööde võrdlus kunstiajaloo-näidetega.</i></p>	<p><i>Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine.</i></p> <p><i>Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju.</i></p> <p><i>Digitaalsete teh. vahendite kasutamine (foto, video, animatsioon, jne.)</i></p> <p><i>Tenoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon ja kuns.</i></p> <p><i>7.kl. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus, sõnum</i></p> <p><i>8.kl. Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused, uue teose lähtepunktid</i></p> <p><i>9.kl. Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile.</i></p>
<p>Pildiline ja ruumiline väljendus <i>Esemetele ja olenditele iseloomulike tunnuste leidmine</i></p> <p><i>Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil.</i></p> <p>ÜMBRUS <i>1.kl. Vabanemine stamp-</i></p>	<p><i>Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine</i></p> <p><i>Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit</i></p> <p>ÜMBRUS <i>4.kl. Erinevad majad linnas ja</i></p>	<p><i>Kujutamisevõtete ja tehnikate teadlik valik</i></p> <p><i>Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikatena</i></p> <p><i>Pildiplaanid, detailid.</i></p> <p>ÜMBRUS <i>7.kl. Hoonete välisdetailid</i></p>

<p><i>kujunditest.</i></p> <p>2.kl. <i>Puude, mägede, pilvede kujutamine mitmel moel</i></p> <p>3.kl. <i>Maastik aastaagadel</i></p> <p>ASJAD</p> <p>1.kl. <i>Tuttavate asjade kujutamine (lilled, mänguasjad)</i></p> <p>2.kl. <i>Eseme tähtsamad tunnused</i></p> <p>3.kl. <i>Esimesed katsetused kujutamisel naturist</i></p> <p>INIMENE</p> <p>1.kl. <i>Inimese vanuse, ameti joonistamine mälu järgi</i></p> <p>2.kl. <i>Algsed proportsiooni-reeglid</i></p> <p>3.kl. <i>Kriipsujuku liikumise kavandamisel.</i></p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>1.kl. <i>Geom. Mõisted ring, ruut, kolmnurk</i></p> <p>2.kl. <i>Geom.kujunditest pilt</i></p> <p>3.kl. <i>Karpidest jm. figuurid</i></p>	<p><i>maal</i></p> <p>5.kl. <i>Loodus v. Arhitektuur</i></p> <p>6.kl. <i>Hoonete erinevus ajastute ja funktsioonide järgi. Taevas.</i></p> <p>ASJAD</p> <p>4.kl. <i>Esemete suurusuhted</i></p> <p>5.kl. <i>Ühe eseme erinevate osade suhe</i></p> <p>6.kl. <i>Mahulised esemed-pöördkehad</i></p> <p>INIMENE</p> <p>4.kl. <i>Inimesed tegevuse. Nägu. Meeleolu</i></p> <p>5.kl. <i>Lihtsad proportsiooni-reeglid, peamised näoproportsioonid.</i></p> <p>6.kl. <i>Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis.</i></p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>4.kl. <i>Kubistlikus stiilis pilt</i></p> <p>5.kl. <i>Kera, silindri, tahuka kujutamine</i></p> <p>6.kl. <i>Esemete jaotamine geom. kehadeks</i></p>	<p><i>(tänav, taluõu)</i></p> <p>8.kl. <i>Realistlik maastikumaal, veekogud</i></p> <p>9.kl. <i>Loodus detailides. Siseruum</i></p> <p>ASJAD</p> <p>7.kl. <i>Ruumi kolm mõõdet</i></p> <p>8.kl. <i>Natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valikuid</i></p> <p>9.kl. <i>Deformatsioon. Suurendamine.</i></p> <p>INIMENE</p> <p>7.kl. <i>Inimene perspektiivis. Näo detailides</i></p> <p>8.kl. <i>Meeleolu väljendamine poosides. Kiirskitseerimine</i></p> <p>9.kl. <i>Mitu figuuri suhtlemas. Käed</i></p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>7.kl. <i>Geom. kujundid sümbolitenä</i></p> <p>8.kl. <i>Kompositsiooni rajamine geom. Kujunditele</i></p> <p>9.kl. <i>Arhitektoonika. Moodulsüsteemid.</i></p>
<p>Disain ja keskkonda</p> <p><i>Situatsioonikirjeldav lähteülesanne</i></p> <p><i>Ideede selgitamine, vormistamine jooniste ja makettidena</i></p> <p><i>Disaini roll igapäevaelus: trükised, teabevormid, ruumid, hooned, keskkonda</i></p>	<p><i>Probleemipõhine lähteül.</i></p> <p><i>Trükiste, filmide, arvuti-mängude koomiksitate jm. uurimine ja kriitiline võrdlemine</i></p> <p><i>Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.</i></p>	<p><i>Sihtrühmapõhine lähteül.</i></p> <p><i>Disaini liigid</i></p> <p><i>Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funkts. esteetilisus ja eetilisus</i></p>

<p><i>Vormi ja funktsiooni seos</i></p> <p>MÄRK 1.kl. Geom. kujundite erinevad tähendused 2.kl. Liiklusmärkide keel 3.kl. Stilisatsioon</p> <p>KIRI 1.kl. Oma nime kujundus portfooliolvmis. 2.kl. Dekoratiivkiri kingipakil, kaardil, vm. 3.kl. Šrifti valik vastavalt ülesandele</p> <p><i>Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töötades.</i></p>	<p>MÄRK 4.kl. Liiklusmärkidel põhinev uute märkide loomine 5.kl. Märk kui stilisatsioon, piltkiri 6.kl. Märk kui sümbol nt. Sodiaak</p> <p>KIRI 4.kl. Tähtede kujundamine 5.kl. Šrifti ja pildi sidumine tervikuga 6.kl. Šrift varjuga, ruumiline kiri</p> <p><i>Foto, digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähieümbruse uurimisel.</i></p>	<p><i>Pr. disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni</i></p> <p>MÄRK 7.kl. Geom. kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus. 8.kl. Märgi tähenduse muutumine ajaloos. Firmamärk 9.kl. Mäng sümbolitega. Logo</p> <p>KIRI 7.kl. Omaloodud šrifti kujundamine 8.kl. Šrift raamatus, plakatil, reklaamis 9.kl. Pidulik kiri- kalligraafia</p> <p><i>Pildikeel. Erinevate meediumite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</i></p>
<p>Materjalid ja tehnikad <i>Kunstitehnikate ja töövõtete loominguiline rakendamine</i></p> <p><i>Materjalide, töövahendite ja töökooha otsatarbekas ning teisi arvestav kasutamine</i></p> <p>MAAL 1.kl. Näpuvärvid, guašš 2.kl. Tempera 3.kl. Akvarell, pastell</p> <p>SKULPTUUR 1.kl. Pehmed voolimis-materjalid 2.kl. Seisvad figuurid 3.kl. Voolimine ühes tükis</p> <p>GRAAFIKA 1.kl. Riipimine</p>	<p><i>Visandamine ja kavandamine Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumiline komp., mudeli või maketi valmistamine Digitaalsete tehnikate katsetamine</i></p> <p>MAAL 4.kl. Akrüül jt. Kattevärvid 5.kl. Monokroomne maalimine 6.kl. Seagatehnikad</p> <p>SKULPTUUR 4.kl. Pehmed materjalid – savi, saepuru jm. 5.kl. Papier-mache vm 6.kl. Materjalide kombineerimine</p> <p>GRAAFIKA 4.kl. Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed</p>	<p><i>Uurimuslikud ja loovad ül. Ind ja rühmatööd</i> <i>Tulemuste esitlemine</i> <i>Ideest ja eesmärgist lähtuvate materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.</i></p> <p>MAAL 7.kl. Maalimine erinevatele materjalidele 8.kl. Klaasimaal, fresko 9.kl. Lahustid, lakid. Õlimaal. Graffiti</p> <p>SKULPTUUR 7.kl. Paberskulptuurid ilma liimiga 8.kl. Skulptuur liigse eemaldamisega (Penoplast) 9.kl. Materjali valik lähtuvalt teemast ja soovist</p> <p>GRAAFIKA 7.kl. Trükigraafika ja värvi- ning viltpliatsite ühendamisega</p>

<p>2.kl. Monotüüpia, jt. tõmmised</p> <p>3.kl. Papitrükk</p>	<p>värvipliiatsitega</p> <p>5.kl. Papitrükk. Mustritega pinnakatmine</p> <p>6.kl. Sügavtrükk, heledused mustvalges grafiitjoonistuses.</p>	<p>8.kl. Erinevate graafikaliikide katsetused</p> <p>9.kl. Graafika+ kollaž jt. segatehnikad</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon Meedia kodus ja koolis</p> <p>Pildilise jutustuse vormid ja vahendid: illustratsioon, koomiks, reklaam, foto, video</p>	<p>Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide vaatlemine, arutlemine, kirjeldamine</p> <p>Liikumisillusiooni teke. Piltide, tekstide, heli ja liikumise koosmõju</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruum. Metafoorid reklaamis</p> <p>Infootsing erinevates teabeallikatest</p> <p>Gigitaalne pilditöötlus. Originaal, koopia, repro. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse</p>
<p>1.kl. Asjade tähendus pildil</p> <p>2.kl. Piltjutustuse kujundamine</p> <p>3.kl. Uue tähenduse andmine asjadele</p>	<p>4.kl. Ruumilisus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastikunähtuste jäädvustamine</p> <p>5.kl. Märkide, sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruum. Tootereklaam</p> <p>6.kl. Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel.</p>	<p>7.kl. Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni vm võttega</p> <p>8.kl. Korduvuse mõju. Mustrid</p> <p>9.kl. Ruumilisus ja ruumilisuse illusioon</p>
<p>Kunstikultuur Vana ja uue võrdlemine. Eesti kultuuripärandi tähtteosed</p> <p>Muuseumide ja näituste külastamine, teose vaatlemine, arutlused</p> <p>EESTI JA MAAILM</p> <p>1.kl. Keskaegsed hooned</p> <p>2.kl. Lossid, kindlused, mõisahooned</p> <p>3.kl. Lähikonna kunstigalerii, muuseumi asukoht ja funktsiooni</p> <p>RAHVAKUNST</p> <p>1.kl. Laulupidu ja rahvariided</p> <p>2.kl. Talu ja taluriistad</p>	<p>Kunstiteose analüüs. Näituste külastamine ja mõtestamine. Mineviku ja nüüdiskunsti tuntumad teosed Eestis ja mujal. Iseärasused .</p> <p>Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funkt.</p> <p>EESTI JA MAAILM</p> <p>4.kl. Teosed, kus värvil on suurem roll</p> <p>5.kl. Konstrueeriv kunst</p> <p>6.kl. Kauged kultuurid, antiik</p> <p>RAHVAKUNST</p> <p>4.kl. Lilltikand</p> <p>5.kl. Sõled, kapad, kirstud</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Elukutsed</p> <p>Muuseumide ja näituste külastamine, arutelu, mõisted. Kunsti liigid</p> <p>Erinevate kultuuride tuntumad teosed</p> <p>EESTI JA MAAILM</p> <p>7.kl. Keskaegst barokini</p> <p>8.kl. 19.saj. Stiilid.</p> <p>9.kl. Kunstide süntees tänapäeval</p> <p>RAHVAKUNST</p> <p>7.kl. Käise- ja vöökirjad</p> <p>8.kl. Rahvuslik ja rahvalik</p>

3.kl. Kindamustrid ja sokisääred	6.kl. taluarhitektuur	9.kl. Etnograafia ja tänapäev
----------------------------------	-----------------------	-------------------------------

6. Muusikaõpetus

6.1. Muusikaõpetuse õpitulemused I kooliastmes

6.1.1. Muusikaõpetuse 1. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga ning emotsionaalselt rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab lihtsat meloodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste- ja mängulaule ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaulu „Eesti hümn” (F. Pacius); lastelaulu „Lapsed, tuppa”.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha- ja rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
 - 2) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides. Muusikaline liikumine
- Õpilane:
- 3) tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu;
 - 4) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
- 2) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 3) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - ✓ meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp;
 - ✓ helilooja, sõnade autor;
 - ✓ muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng ;
 - ✓ rütm, meloodia, vaikselt, valjult, tempo.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

6.1.2. Muusikaõpetuse 2. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab lihtsat melodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
- 2) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 3) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 4) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 1) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 2) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 3) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 4) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - ✓ meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik,

- noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp;
- ✓ eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor;
- ✓ muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- ✓ rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, fermaat;
- ✓ märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

6.1.3. Muusikaõpetuse 3. klassi ainekava õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp!” „Teele, teele, kurekesed” „Kevadel” (Juba linnukesed), „Kevadpidu” (Elagu kõik).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

6.2. Muusikaõpetuse õpitulemused II kooliastmes

6.2.1. Muusikaõpetuse 4. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga
- 2) ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 3) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 4) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas

- lauldes; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislauke: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmija plaatpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor);
- 3) kuulab ning võrdleb koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 4) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 5) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivälvuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - ✓ eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed); • vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;

- ✓ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- ✓ tempo, dünaamika.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

6.2.2. Muusikaõpetuse 5. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas” (Eesti rahvalaul).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmija plaatpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist

oskussõnavara;

- 6) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides; • mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - ✓ eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
 - ✓ vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - ✓ tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - ✓ tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpilane:

- ✓ arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- ✓ kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

6.2.3. Muusikaõpetuse 6. klassi ainekava õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Vörk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 7) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G₂ tähendust ning kasutab neid

musitseerides;

5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;

6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:

a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;

b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;

c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);

d) tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;

7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

6.1. Muusikaõpetuse õpitulemused III kooliastmes

6.3.1. Muusikaõpetuse 7. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;

2) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;

3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

4) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Kalevite kants” (P. Veebel).

Pillimäng

Õpilane:

1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, kaasmängudes ja/või ostinatodes;

2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;

3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;

2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- 3) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti, Australia, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab helistike C-a, G-e, F-d (repertuaarist tulenevalt D-h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 4) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - ✓ sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

6.3.1. Muusikaõpetuse 8. klassi ainekava õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili;
- 2) järgib häälehoitu häälemurdeperioodil;
- 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille,kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop- ja rokkmuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- 4) teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 6) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania, Põhja- Ameerika, Ladina-Ameerika, Austraalia, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel(sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 4) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - ✓ elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester,partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - ✓ sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 - ✓ pop- ja rokkmuusika, süvamuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

6.3.4. Muusikaõpetuse 9. klassi ainekava õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 6) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 8) väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- 9) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 10) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 11) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- 12) valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- 13) kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato* des;
- 2) rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest

helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab all olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 - c) rondo, variatsioon;
 - d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

Füüsiline õpikeskkond

1. Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.
2. Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
3. Kool võimaldab instrumentariumi (Orffi instrumentarium, plokkflöödid või 6-keelsed väikekanded, akustilised kitarrid) õpilastele musitseerimiseks.
4. Kool võimaldab kasutada fonoteeki (CD-d, DVD-d, VHS-d).